

IZGLĪTĪBA UN BIBLIOTĒKAS

Mārupes novada bibliotēkas novadpētniecības krājumā

*Izstāde ir ieskats publikācijās, fotogrāfijās, grāmatās u.c. par izglītības iestādēm un bibliotēkām Mārupes novadā.
Tā ir kā pavediens izzināt un meklēt pašam savā apkaimē.*

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

**Izlasīto
grāmatu
krājums ir
lieliskākais
mājas
rotājums.**

/Frančesko Petrarka/

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Pirmsākumi izglītībai novadā...

Darba balss - 1986. - 4. septembrī

ATSAUCOTIES PUBLICĒTAJAM

Kā bija Piņķos un Salā?

Gribas turpināt laikraksta 23. janvāra numurā publicēto A. Egles rakstu «Tautas izglītības rituumā». Esmu savācis materiālus par izglītības pirmsākumiem tagadējā Babītes ciemā.

Vēsture visumā neatšķiras, tomēr ir zināmas īpatnības. Rīgas tuvums iespaidoja ne tikai apvidus saimniecisko, bet arī garīgo dzīvi.

Par to, kāds šajā laikā bija Rīgas lauku novada ledzīvotāju zināšanu līmenis, liecina vairāki fakti, kurus mums saglabājuši vēsture. Vēsturnieks A. Bulmerinks savā grāmatā par Rīgu, kura iznāca pagājušā gadsimta beigās, publicēja interesantus dokumentus. Piemēram, 1650. gada 8. jūnijā Rīgas pilsētas rāte izskatījusi lauku novada Varkaju māju saimnieka Labrenča Klives iesniegumu par to, ka 14 dienas pirms vasarsvētkiem viņa mājās ieradusies zemniece Barbāra un veikusi dažādas burvestības, kā rezultātā viņa, t. l., Labrenča Klives, lopi saslimuši, un tāpēc viņš apsūdz Barbaru burvestībā un pestējošanā. Apsūdzētā gan nolēgusi, ka viņa vispār būtu šajā laikā Varkajos bijusi. Acimredzot Barbaras buršanu nevarēja pierādīt, un tāpēc tika nolemts: Varkaju saimniekam tos lopus, kuri saslimuši, sadedzināt.

Lūk, šādos apstākļos Rīgas lauku novada, kurā ietilpa arī Piņķi un Salas, sākās regulāra bērnu apmācība. Tika likti pirmie pamati tam, ko mēs šodien saucam par izglītības sistēmu.

1672. gadā Piņķu baznīcas dokumentos ierakstīts, ka mācītājs līcis senātam, tā agrāk dēvēja vācu pilsētas domes, pēc atsevišķu zemnieku lūguma rast iespēju atvērt Piņķos skolu, lai zemnieku bērni

varētu dieva ceļu, lasīšanu un rakstīšanu mācīties. Zīmīgi, ka pirmām kārtām minēti «dieva ceļi». Tas lielski raksturo jaunveidojamo skolu būtību. 1682. gada 14. martā tiek lūgts atvērt skolu arī Salā.

Precīzi konstatēt, kad Rīgas lauku novada Piņķos un Salā atvērtas pirmās skolas, pagaidām nav izdevies. 1681. gada 11. maijā rātes protokolā ierakstīts, ka virslandfogtam (amatpersona, kas īstenoja rātes varu lauku novadā) uzdots Piņķos atrast ēku, ko varētu par 20 dālderiem nopirkt skolas vajadzībām. Vai virslandfogts to ir izdarījis, nav zināms. Tikai 1682. gada konsistorijas (baznīcas pārvaldes orgāns) protokolos rakstīts, ka Rīgas rātei ieteikts pārcelt skolu no Salas uz Piņķiem. Pallek neskaidrs, vai tiešām Rīgas rāte ir bijusi tik operatīva un jau nākošajā gadā pēc mācītāja lūguma atvērusi Salā skolu. Iedzīļinoties vēstures materiālos, mēs secinām, ka tā drīzāk bija veikla atrakstīšanās un skola netika atvērta ne Salā, ne Piņķos, bet zviedru varas iestādēm tika radīts iespaids, ka rāte un konsistorija to vien dara, kā visiem spēkiem risina skolu problēmu Rīgas lauku novadā.

Ir gan viens fakts, kas varētu šādu pieņēmumu apstiprināt. 1682. gada baznīcas protokolā norādīts, ka skola no Salas jāpārcel uz Piņķiem tāpēc, ka skolmeistars esot ziņojis, ka viņš mācot tikai 12 bērnus. Bet nekur nav teikts, kādās telpās viņš tos mācījis. Varbūt skola nav bijusi, bet mācīšana notikusi, un tas ir vistīcamāk, kāda lielāka, šim nolūkam piemērotā telpa.

Val pārceļšana notikusi vai ne, mēs no A. Bulmerinka publicētajiem dokumentiem nevaram uzzināt, bet 1690. ga-

dā Rīgas kases kolēģijā, kas tika izveidota 1675.—1680. gados ar Zviedrijas karaļa Kārļa XI pavēli un kura pārzināja Rīgas pilsētas naudas līdzekļus, savā sēdē atzīmēja, ka skolas namu nopirkt iznākot par dārgu: lētāk un izdevīgāk būtu iznomāt kādu ēku baznīcas tuvumā par 10 dālderiem gadā. Bet jau 1691. gada sākumā Rīgas rāte nolemj par pilsētas līdzekļiem celt Annas baznīcu Piņķos (tajā vietā tagad atrodas 19. gadsimta celta mūra baznīca) un ierīkot pie tās skolu.

1691. gada 15. janvārī konsistorija nolemj uzcelt Salā skolu, tas pats fiksēts Rīgas rātes 1695. gada 24. maija protokolā.

Redzam, ka gan Piņķos, gan Salā visu laiku grib celt skolas, bet līdz pat gadsimta beigām jautājums pallek tikai labas gribas līmenī. Rīgas rāte nesaskatīja nekādu vajadzību pēc latviešu zemnieku skolām lauku novadā.

Senos dokumentos atrodami norādījumi, ka 1680. gada 27. augustā virslandfogti uzdod ierādīt Salas skolotājiem kambari, kur mācīt bērnus. Toties 1700. gadā Salas muižas revīzijā konstatēts, ka latviešu skola ir labā stāvoklī, bet atkal nekās nav teikts par skolas ēku.

Pēc visa redzam, ka 17. gadsimta otrajā pusē bērnu apmācīšana Piņķos un Salā ir gan notikusi, tikai visai nepiemērotos apstākļos. Pašas skolas ēkas nebija. Lūk, tā pirms vairāk nekā 300 gadiem sākās pirmā kaut cik regulāra bērnu apmācīšana tagadējā Babītes ciema teritorijā.

Skolmeistars, kas mācīja bērnus, bija M. Gerhards, Babītes vidusskolas skolotājs

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Darba Balss (1986, 6. septembris)

Ansis Leitāns un Babītes sešu klašu pamatskola

Mūsu novadniekam Ansim Leitānam — 190!

Aina Kvēpa,
novadpētniecības
muzeja vadītāja

1815. gada 28. aprīlī Piņķu muižas “Ļutās” piedzima Ansis Leitāns – pirmais latviešu izcelsmes žurnālists. Bērnbā bijis silmīgs, kā rezultātā ieliecās mugurkauls, un viņš nevarēja strādāt smagus darbus. Skolā A. Leitāns gājis tikai trīs nedēļas. Tā viņš raksta savās atmiņās:

“Gadījās, ka tai ziemā no 1827. uz 1828. kāds vecs pulksteņu lāpītājs vācietis Johanson bija nometies par bērnu skolotāju Annaš muižā, kas atradās nepilnu versti no Zolitūdes, kādas 6 vai 7 verstes no Rīgas piņķeniešu ceļā.

Tur nu daži piņķenieši veda savus bērnus arī, un, zināms, man ar dikti kārojās tur tikt, bet kas to deva! Tomēr uz pavasara pusi 1828. gada, nezin kā tēvam tāds prāts nāca, uz 1 mēnesi mani ar tai skolā laist, kas tik ½ rubli vien par mēnesi maksāja bez provianta, kas ar bija jānod. Kas tad bija priecīgāks par mani! April mēnesī man tā laime notika, un te nu dabūju vāciski mācīties lasīt un arī

vācu rakstus rakstīt, ko visu līdz tam nepratu. Bet kāda bija tā skola? No rīta pulkst. 6 sākās un pulkst. 6 vakarā beidzās. Pusdienlaikā tik 1 stunda priekš pašēšanas. Ko tad lika darīt? Rakstīt un tik rakstīt, vienu pusstundu katram atsevišķi lasīt un rēķināt – pie tam es nemaz netiku – šo skolas laiku baudīju 3 nedēļas – tad bija beigta: Skolotājs ar vasaras laikā nevarēja istabā nosēdēt, bij atkal jāreizo apkārt pulksteņus lāpīt.” (Ansis Leitāns. *Autobiogrāfija. Grāfa lielmāte Genoveva. Rīga, Liesma. – 1980.*.)

Tā nu bijusi visa Anša Leitāna skološanās. Visas zināšanas centīgais zēns apguvis pašmācības ceļā. 1829. gadā tēvs kļūst par Šampētera muižas pārvaldnieku, Leitāns kārto viņam visus rakstu darbus. Pirmie Leitāna dzejoļi nodrukāti 1832. gada laikrakstā “Tas Llatviešu Ļaužu Draugs”. Vēlāk dzejoļi un tulkojumi parādās “Latviešu Avīzē”. No 1845. gada Leitāns bija Bieriņu, bet no 1847. gada Piņķu un Beberbeķu apvienotās pagasttiesas

rakstvedis. Tajā pašā laikā Leitāns intensīvi nodarbojas ar tulkošanu: “Grāfa lielmāte Genoveva”, “Priežu kalna roze”, “Tas kara lielskungs Eistaķijs”, “Barons Bundulis”. Šie darbi bija ļoti populāri un atkārtoti izdoti vairākos tūkstošos eksemplāru. Daudzi latviešu literāti – K. Skalbe, J. Jaunsudrabiņš, Doku Atis un A. Austrīņš – starp bērnbā lasītajām grāmatām minējuši tieši šos A. Leitāna tulkojumus.

1861. gada vasarā Ansis Leitāns kopā ar Kasparu Biezbārdi, Krišjāni Valdemāru, Juri Alunā-

nu un citiem paraksta Latviešu valodas un literatūras biedrības statūtu projektu, tā aicinot kopt un veidot latviešu valodu.

No 1856. gada līdz pat savai nāvei – 1874. gada 15. maijam Ansis Leitāns bijis žurnāla “Mājas Viesis” redaktors. Sākumā žurnālā darbojās K. Valdemārs, J. Alunāns un citi jaunlatvieši, bet vēlāk no tā aizgāja, pārmetot Ansim Leitānam pārāk lielu padevību vāciešiem. Arī Vizma Belševica savā 1987. gadā izdotajā krājumā “Dzeltes laiks” izsmej A. Leitānu dzejoļi “Ansis Leitāns teic to kungu”. Bet varbūt tā vairs nebija pakļāvība varenajiem, bet savaldīga izturēšanās?

No 1924. gada Babītes sešu klašu pamatskola nesa Anša Leitāna vārdu. Vēlākos laikos tas gan ticis pazaudēts.

Ansis Leitāns apglabāts Rīgas Mārtiņa kapos. Kapi ir ļoti izpostīti, bet, pateicoties vēsturnieka Oļģerta Auna zināšanām, Babītes vidusskolas skolēni skolotājas Lidijas Jonikānes vadībā kapu atrada un apkopa. Vēl jāatjauno A. Leitāna piemineklis, un “Ļutās” vajadzētu pielikt piemiņas plāksni. Savu novadnieku, pirmo latviešu žurnālistu, nedrīkstētu aizmirst.

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Kvēpa, Aina. Mūsu novadniekam Ansim Leitānam-190! : [par Piņķu muižā dzimušo pirmo latviešu izcelsmes žurnālistu] / Aina Kvēpa. // Rīgas Apriņķa Avīze. - ISSN 1407-5857. - Nr.58 (2005, 24.maijs), 5.lpp.

Babītes pamatskola

/foto no Jāņa Amola arhīva/

Babītes pamatskolas beidzēji 1948. gadā.

No kreisās A. Stumburs, G. Timermanis, L. Meņģelis, Dz. Gurjanovs,
Z. Garkājs, M. Hirša, A. Gaile un klases audzinātājs Balodis.

Babītes pamatskolas skolēni 1948.gads.

Babītes pamatskola

Babītes skolas skolnieki un skolotāji. 1930.gadu pirmā puse.

/foto no Jāņa Amola arhīva/

Babītes vidusskola

Jūrmalas iela 17, Piņķi, Babītes pagasts, Mārupes novads

Babītes vidusskolai - 30!

Babītes vidusskolas direktors Ingmārs Purmalis ar vietniekiem

Aprīlis Babītes vidusskolā aizlidoja vieglā steigā, jo mācībspēki un skolēni rūpīgi gatavojās skolas jubilejas pasākumiem, kas notika 15. un 30. aprīlī. Sadarbības partneru, atbalsētāju, sadraudzības skolu, absolventu - daudz un daudzu viesu - apsveikumi pāršalca vidusskolu ar laba vēlējumiem, jaukām atmiņām par senākiem un jaunākiem laikiem, ko Babītes vidusskola piedzīvojusi 30 gados. Īpašs pārsteigums viesiem bija skolas sagatavotā videofilma par Babītes vidusskolas attīstību gadu gaitā. Tā stāsta gan par visnenākajiem notikumiem un mācību pirmsākumiem šajā pusē, gan Babītes vidusskolas vēsturi un darbību šodien.

1978. gada 14. aprīlī Piņķos tika ieliets Babītes vidusskolas pirmais betona kubikmets. Un jau 1980. gada 1. septembrī notika Babītes vidusskolas svinīga atklāšana. Gadu gaitā vidusskolu vadījuši skolas direktori Aina Kvēpa, Andrejs Keizars, Bronislavs Rimicāns un kopš 2009. gada - Ingmārs Purmalis. Skolas darbības nodrošināšanai un vadīšanai neatsverams ir arī direktora vietnieku atbalsts: izglītības un audzināšanas jomā - Gītas Sondores; izglītības jomā - Ilgas Stašulānes un Anitas Kalniņas; saimiecības darbā - Zigfrīda Jakubika un informātikas jautājumos - Ilmāra Jermaka darba ieguldījums. Šodien vidusskolā

mācās 670 skolēnu un strādā 64 pedagogi, 8 no darbiniekiem skolā strādā jau vairāk nekā 30 gadu.

Atgādinām, ka skolas pirmsākumi Babītes novadā datējami ar 17. gadsimta sākumu, bet pirms Babītes vidusskolas atklāšanas mācības notikušas Piņķu mācītājmuižā. Visus, kuri skolas vēsturi vēlas izzināt pamatīgāk, aicinām apmeklēt mājaslapas www.vidusskola.babite.lv vai www.babite.lv.

Sirsnīgi sveicam Babītes vidusskolas kolektīvu, skolēnus un absolventus skolas 30 gadu jubilejā!

*Ilze Andžāne,
sabiedrisko attiecību speciāliste*

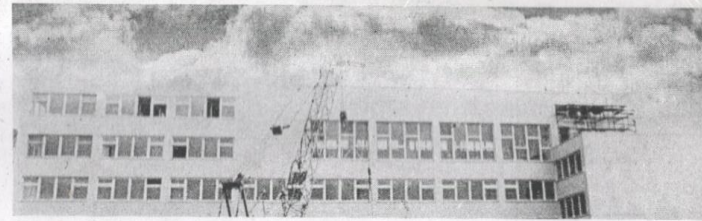
MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Babītes vidusskolas vēsture

«MANAS MĪLĀKĀS PUĶES IR KAKTUSI...»

Labdien! Es nu esmu piedzimis, es — Rīgas rajona Babītes jaunā vidusskola, viena no tām trīspadsmit skolām mūsu republikā, kuras šorudenā mēs svinēsim. Vēl pirms pāris dienām te vairāk izskatījās pēc būvlaukuma nekā skolas, kur teju teju ar milzīgām grāmatu un burtiņu pleštūkētām somām nāks mācīties bērni. Taču āklo skolotāju, skolēnu, viņu papu un mammu rokām palīdzot, darbi uz priekšu virzās acīm redzami. Un nav jau arī nekāda joki lēta, jo piemēram, vestibilos marmora grīda jāmazgā ne tikai vienu vai divas, bet pat savas sešas septiņas reizes. Tikai tad pamazām sāk atkāpties biezum

biezā kaķu kārtā un zem tās atklājas brīnum skaista mozaika. Kaut kas trakts, pat svētdienā te vaļrs nav miera: vispirms ierodas divi puīši, lai ierīkotu elektriskās signalizācijas sistēmu, bet mazliet vēlāk atbrauca vesela automašīna ar talciniekām — Olatnes bloķimisko reaģentu rūpnīcas komjauniešiem. Darbus viņiem ierāda mana direktore Aina Kvēpa, kura te diendienā redzama jau no pavasara. Olatnieši ir mūsu padomju salimniecības šefi, un tāpēc ne reizi vien tiek aicināti talkā pašos staidzamākajos un svarīgākajos darbos. Jā, un šobrīd visneatliekamākais darbs šeit — esmu es. Pārī par

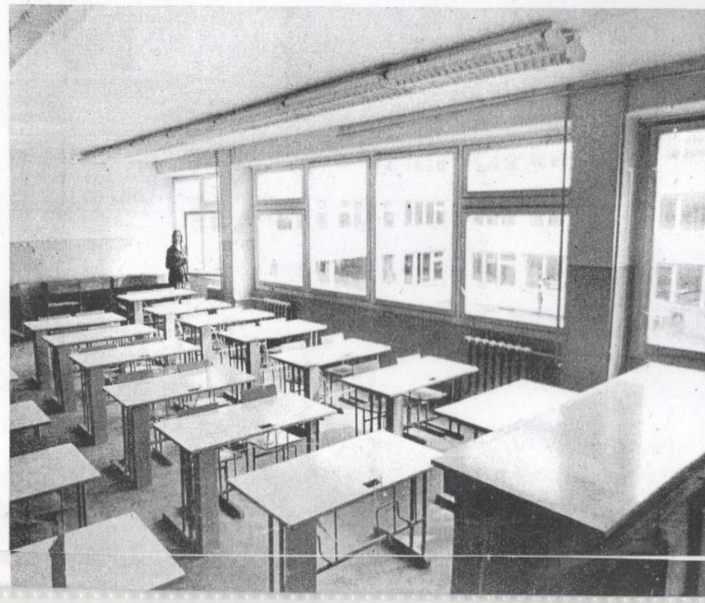
plecsimt skolēnu jau gaidīt gaida manu atklāšanu. Un arī es ar lielu nepacietību un satraukumu gaidu mūsu pirmo tikšanās brīdi. Kāds tas būs? Ko mēs sacīsim cits citam? Tāpat kā viņiem, arī man taču viss šeit ir jauns un nezināms. Ko tas nozīmē — mācību stunda, zvans, kontroldarbs, klases žurnāls, špi-špikeris (tā laikam bija?) — to visu es vēl tikai uzzināšu. Un noteikti iemantošu daudz daudz draugu. Ne velti esmu viena no lielākajām (manās telpās varēs mācīties pavisam 1284 bērni) un —

esmu pārliecināta — viena no skaistākajām jaunajām skolām mūsu republikā. Esmu dzirdējusi, ka pasaulē esot tādi skolēni, kuri savās skolās nosmērē sienas, saskrāpē un salauz solus, izdauza logus... Br-r-r! Mati ceļas stāvus, iedomājoties vien. Starp manējiem tāda nebūs neviens. Viņi — tieši otrādi — droši vien ļoti leposies ar mani un rūpēsies. Bet es savukārt viņus iepriecināšu ne tikai ar skaistiem specializētiem mācību kabinetiem, republikā vismodernāko ēdnicu, plašu aktu zāli, bet

arī veselām divām sporta zālēm un diviem slēgtajiem baseiniem!

Tā kā mums — skolām un skolēniem Jaunais gads sākas nevis 1. janvārī, bet četrus mēnešus agrāk, tad jāsapina tā: lalmīgu visiem jauno mācību gadu un uz tikšanos 1. septembrī! Klusītiņām tikai vēl pačukstēšu, ka manas vismīlākās puķes ir... kaktusi.

Babītes vidusskolas monolōgā ieklausījās
D. SPERTĀLE

1. Redziet nu, mans fizikas kabinets jau gaidīt gaida savus salimniekus.

2. Bieži pie manis nāk ceturtklasniece Aiva Zviedre. Soreiz viņa nolēmusi notīrīt logus un te lēti noder vecmāmiņas naoms.

J. Kursiņa foto

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Babītes vidusskolas sporta laukums (1996.gads)

/foto no Renāra Krīģera arhīva/

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

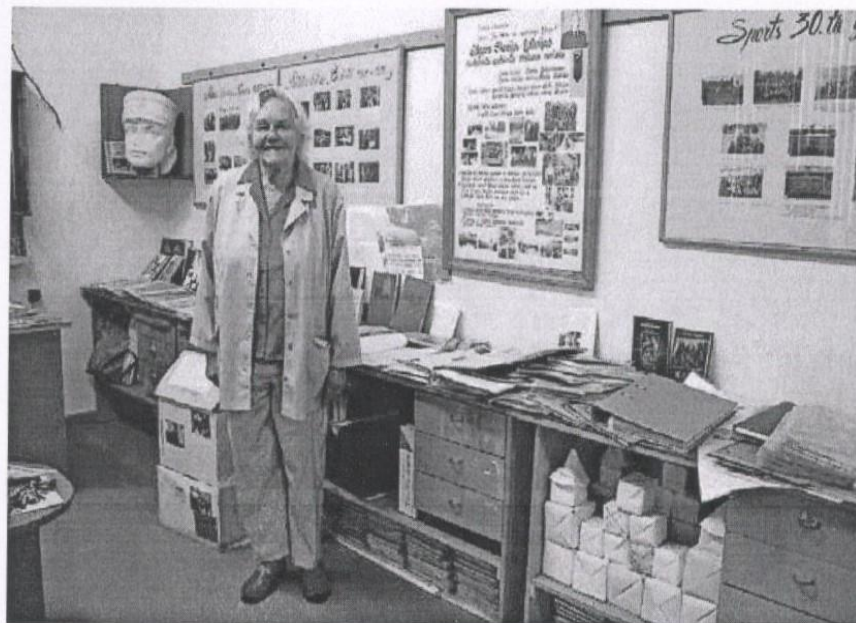
Skolotāja Aina Kvēpa un Babītes vidusskola

Novadniece ar patriotismu sirdī

Noteikti daudzi Babītes novada iedzīvotāji ir dzirdējuši par vēsturnieci Aina Kvēpu un viņas ieguldījumu Babītes novada attīstībā un jauniešu izglītošanā. Taču – vai mēs zinām, kā tas sākās?

Ainai Kvēpas kundzei 9. septembrī apritēja 65. pedagoģiskais gads. Noteikti daudzi Babītes novada iedzīvotāji un ciemiņi pazīst šo aktīvo un smaidīgo kundzi, kura velti netērē laiku – jebkuram zinātkārajam pretimnācējam ar lielāko prieku pastāstīs par interesanto nu jau Babītes novada, vēsturi, novada teritorijā piedzīvotajām kaujām, lielajām pārmaiņām un iespajdiem, ko pati piedzīvojusi 35 gadu garumā. Jā, Kvēpas kundze Babītes novadā dzīvo teju 35 gadus.

Ainas kundzes pedagoģiskais darbs sākās Rīgas skolā, kad viņai bija tikai 21 gads. Strādājot Daugmales skolā, kādā jaukā dienā saņemts zvans no Izglītības nodaļas. Izrādās, pašai nezīnot, Ainas kundze tika pārcelta uz Babītes vidusskolu. “Šis ir mans lolojums, no pirmā pamatakmens ielikšanas, no pirmās līnijas, ko uzvilka arhitekts,” ar mīlestību acīs saka

Vēsturniece Aina Kvēpa Babītes vidusskolas vēstures muzejā. Foto: Zane Siliņa

Kvēpas kundze. Izrādās, ka skolas ēdnīcas sienu dekoros – taurenīšu spārnos – ir ierakstīta Babītes vidusskolas vēsture. Mūsdienā pētījumos ir pierādīts, ka pirmais skolotājs Babītes apkaimē ir sācis strādāt aptuveni 1654. gadā un 1688. gadā jau ir bijuši 12 skolēni – tie bija zviedru laiki, kad karalis

sludināja, ka arī zemnieku bērniem ir jāmak lasīt un jāapgūst gudrības.

Babītē Ainas kundze ieradās jau ar 30 gadu stažu pedagoģijā. Pirmos gadus Kvēpas kundze strādāja par skolas direktori, vēlāk par vēstures skolotāju un jau gadu desmitu – par vēstures muzeja vadītāju. Jautāta par vēstures mīlestību,

Kvēpas kundze smaida: “Mans tēvs bija Pirmā pasaules kara un Atbrīvošanas cīņu dalībnieks.” Kad meitai esot teikusi, ka mācīsies vēsturi, tēvs esot sabēdājis, jo nesaprata, kāpēc bērns vēlas studēt tādu vēsturi, kāda veidojās tajos laikos. Tā kā jaunajai Ainai bija labas dotības sportā, viņa aizgāja studēt Sporta

institūtā. Vairākus gadus ir mācījusi korigējošo vingrošanu bērniem.

Ainas kundze ir devusi lielu ieguldījumu Babītes novada vēstures attīstībā: ir atjaunots karogs un piemineklis, kā arī ir atjaunots Lāčplēša zīmes, bet vēl ir cerība atjaunot Anša Leitāna pieminekli, kas pašreiz atrodas Mārtiņa kapos.

Ar patriotisma dzirksti acīs Ainas kundze saka: “Cenšos mazajiem iemācīt mīlestību pret darbu, jo tikai darbs palīdz tikt uz priekšu un kaut ko sasniegt, kā arī daba – skaistā Babītes novada apkārtnē. Nepietiek ar to, ka mēs te dzīvojam, bērniem jāiemāca arī pazīt savu apkārtni. Man būtu ļoti žēl, ja bērni nezīnātu, kas tas par pieminekli, kas stāv Piņķu centrā. Es to sauktu par patriotisko audzināšanu.”

Tiem, kuri nezina par nelielo, bet ļoti omulīgo vēstures muzeju Babītes vidusskolā, iesaku to apmeklēt. Tas ir ne tikai Ainas kundzes lepnums un 35 Babītes novadā nodzīvoto gadu darbs, bet arī atmiņām un iespajdiem bagāta Babītes novada vēsture.

*Ar Ainas Kvēpas dzīves gājumu iepazīstināja
Zane Siliņa,
pašvaldības sabiedrisko
attiecību speciāliste*

Babītes vidusskolas bibliotēka jaunās telpās

Jūrmalas iela 17, Piņķi, Babītes pagasts, Mārupes novads

Babītes vidusskolas bibliotēka – svinīgi atklāta

23. oktobrī notika Babītes vidusskolas bibliotēkas atklāšanas ceremonija.

Sveikt bibliotēkas darbinieces bija ieradušies skolotāji, skolas administrācijas pārstāvji, atbalsta personāls un pašvaldības administrācijas pārstāvji.

Atklāšana sākās ar vidusskolnieces muzikālu priekšnesumu, bet uz svinīgu lentes pārgriešanu tika aicināta vidusskolas direktore Ilze Rozenberga un novada domes priekšsēdētājs Andrejs Ence.

Jaunās bibliotēkas celtniecībā esot gājis jautri. “Strīdējāties, tad atkal piekāpāties cits citam,” – tā par celtniecības procesu saka vidusskolas direktore.

Babītes vidusskolas darbinieki pateicās bibliotekārēm par darbu bibliotēkas iepriekšējās telpās un sveica ar oriģināliem apsveikumiem un dāvanām.

Pašu mazāko apmeklētāju priekam bibliotēkā ierikots “Bērnu stūrītis”. Babītes PII “Saimīte” vadītāja Evita Vinceviča neslēpa prieku par “Bērnu stūrīti”,

piebilstot, ka mazie novadnieki jau gatavojas ekskursijai uz bibliotēku, lai to apskatītu un pārliecinātos, ka bibliotēkā patiešām ir milzīgs skapis ar atvilktnēm, kurās slēpjas datori.

Babītes novada pašvaldība pievienojas sveicēju pulkam un novēl daudz jaunu, patīkamu emociju un neaizmirstamu brīžu jaunajās bibliotēkas telpās.

*Zane Siliņa,
pašvaldības sabiedrisko
attiecību speciāliste*

Babītes vidusskolas bibliotēkas jaunās telpas. Zanes Siliņas foto

Siliņa, Zane. Babītes vidusskolas bibliotēka - svinīgi atklāta : [par atklāšanas pasākumu] / Zane Siliņa ; tekstā stāsta Babītes vidusskolas direktore Ilze Rozenberga, PII "Saimīte" vadītāja Evita Vinceviča. - // Babītes Ziņas. - Nr.31(2012, 16.nov.), 1.lpp.

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Mārupes Valsts ģimnāzija (no 2019)

Kantora iela 97, Mārupe

«Patiesībā vidusskolas vēsture ir samērā īsa, toties priekšvēsturei jau gadu simts. 1911. gadā barons **Rautenfelds** izrentē vecās Bierīņu muižas medību pili (celta 1824. gadā) ar 18 ha zemes skolotājam **Melānijai Šmīdbergai** skolas ierīkošanai. Tas ir sākums, un šajā vecajā ēkā joprojām mācās gan mārupiešu, gan rīdzinieku bērni. Ja tolaik skolā mācījās daži desmiti, tad šodien – pāri 700. Vidusskolas statusā esam kopš 1971. gada, bet pirmā vidusskolas izlaiduma balle tika izdejota 1974. gada jūnijā, kad skolu beidza 21 absolvents (audzinātājas **Svetlanas Piontekas** klase). Pašreiz beigšanas eksāmeniem gatavojas jau 32. izlaiduma jaunieši.

Mārupītē daudz ūdeņu aiztecējis pa šo laiku, un skola piedzīvojusi lielas pārmaiņas – trīs reizes ir kapitāli celta, būvēta un pārbūvēta. Pirmo reizi **Almas Liepas** laikā 70. gadu sākumā, bet pie 2000. un 2004. gada lielajām pārbūvēm vainojams pašreizējais direktors **Jānis Lagzdkalns**. Taču joprojām mums ir par šauru. Mārupes vidusskola ir viena no tām laimīgajām valstī, kur skolēnu skaits ar katru gadu stabili pieaug. Tagad tiek veikti priekšdarbi vēl vienai lielai piebūvei, kur nākamajā absolventu salidojumā pulcēties.»

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Straume, Ruta. Mārupes vidusskolai - 35 / Ruta Straume. // Rīgas Aprīņa Avīze. - (Iel. "Mārupes Vēstis"). - ISSN 1407-5857. - Nr.45 (2006, 15.apr.), 6.lpp.

Jaunmārupes pamatskola

Mazcenu aleja 3, Jaunmārupe, Mārupes novads

Tikai trešais mēģinājums no jauna izveidot vispārējās izglītības iestādi lielākajā pagasta ciematā Jaunmārupē noslēdzies ar veiksmīgu projekta realizāciju. Pirmoreiz 20.gs. 70.gados ciema padomei iedalītie līdzekļi izglītības iestādes būvniecībai tika novirzīti toreizējās Mārupes pamatskolas paplašināšanai, kā rezultātā tika izveidota Mārupes vidusskola. Otrreiz kolhoza „Mārupe” iesāktā bērnudārza un sākumskolas būvniecība Jaunmārupē apstājās likteņa griežos mainoties politiskajai iekārtai. Lēmums par pirmsskolas un sākumskolas izglītības iestādes būvniecības nepieciešamību Jaunmārupē tika pieņemts jau 2002.gada nogalē, izanalizējot Mārupes pagasta izglītības iestāžu darbu, noslogojumu un izglītības kvalitāti, un iedzīvotāju plānojamo pieaugumu pagastā. Tika atrasta vieta, izstrādāta vēlamā vīzija – mācību iestāde aptuveni 112 bērnudārza audzēkņiem un diviem sākumskolas klašu komplektiem, t.i. 8 klasēm, ar modernu sporta zāli un baseinu.

Jaunmārupes sākumskola dibināta 2005.gada 8.augustā. Tā ir Mārupes pagasta septītā izglītības iestāde, kura uzcelta par Mārupes pagasta padomes līdzekļiem, ņemot kredītu 2,7 milj. latu apmērā Valsts kasē uz 20 gadiem. Jaunmārupes sākumskola ir Latvijā pirmā par pašvaldības līdzekļiem pilnībā no jauna uzceltā skola, kas nodota ekspluatācijā pēc neatkarības atjaunošanas mūsu valstī.

Sākumskolas statuss: no 2005. – 2014.gadam.

No 2014.gada 25.jūnija – **pamatskola.**

<https://jmsk.lv/vesture>

Mārupes pamatskola un «Zeltrīti»

Jaunmārupes pamatskola
Viskalnu iela 7, Tīraine,
Mārupes novads.

PII «Zeltrīti»
Gaujas iela 41, Mārupe, Mārupes
novads.

Tīraines apkaimē atrodas **Mārupes pamatskola**, kura laika gaitā piedzīvojusi būtiskas pārvērtības un ievērojami paplašinājusies, nodrošinot mācību procesu teju 1000 audzēkņiem. Pēdējā skolas rekonstrukcija veikta 2019. gadā, kad skolai piebūvēts jauns korpuss, bet 2020. gadā atklāts jauns sporta laukums. Te atradīsi arī vienu no novada **bērnudārziem “Zeltrīti”**, kura būvniecība tika īstenota no 2009. līdz 2010. gadam. Zīmīgi, ka šis bija pirmais projekts Latvijā pēc neatkarības atjaunošanas, ko izdevās īstenot ar publiskās un privātās partnerības palīdzību.

Tīraines apkaimes stāsts / Sabiedrības informēšanas un multimediju nodaļa. // Mārupes Vēstis. - Augusts (2023), 8. lpp.

PII «Lienīte» un krustmāte Lienīte

- Amatas iela 2, Mārupe, Mārupes novads
- Pērses iela 16A, Mārupes novads

Izglītība
Mārupes vēstis

Mārupes vecākais bērnudārzs "Lienīte" nosvin 45 gadu jubileju

Mārupes vecākais bērnudārzs "Lienīte" šogad nosvinējis savu 45 gadu jubileju. Kopš dibināšanas 1972.gadā, ejot laikam līdzī, bērnudārzs piedzīvojis dažādas pārmaiņas.

Ar 1981.gada 6. janvāri par bērnudārza saimniekiem kļuva Rīgas rajona Tautas izglītības nodaļa un bērnudārzs ieguva savu tagadējo nosaukumu „Lienīte”. Tolaik bērnudārzā strādāja muzikālā audzinātāja Liene Lūse, kuru daudzi atceras kā krustmāti Lienīti, kas mazo mārupiešu dziedātprasmi parādīja visai Latvijai TV raidījumā "Ar dziesmiņu ciemos eju". Tā bērnudārzs tika pie nosaukuma „Lienīte”.

1991.gada vasarā "Lienīte" kļuva par Mārupes pagasta pirmsskolas izglītības iestādi. Tas bija atmodas laiks, un tā kā bērnudārzu apmeklēja ļoti maz bērnu, pašvaldībā tika spriests, vai nevajadzētu to slēgt. „Lienīti” tomēr neslēdza, drīz vien bērnu skaits atkal sāka pieaugt un bija jāsāk domāt par telpu remontiem.

Uz 40 gadu jubileju, kas tika svinēta 2012.gadā, bērnudārzs ieguva jaunu izskatu – tika veikts kapitālais remonts un ēkas siltināšanas darbi, labiekārtoti bērnu rotaļu laukumi,

savukārt 2015.gadā "Lienītei" izbūvēja filiāli – "mazo Lienīti" Pērses ielā, kurā pirmsskolas izglītības pakalpojumu saņem paši mazākie novada bērniņi.

Ikdienā "Lienītē", kā jau katrā bērnudārzā, telpas ir papildītas ar bērnu prieku un čalām, daudz un dažādām radošām aktivitātēm un milzīgu ieguldīto darbu no pedagogu puses. Vairāki bērnudārza absolventi nu atgriezušies kā mazo "Lienītes" bērnudārznieku vecāki, daži paši kļuvuši par pedagogiem, tādējādi apliecinot - viņos ielikās rūpes un mīlestība nekur nav zudusi.

Iestādē kopš tās dibināšanas strādājušas vairākas vadītājas – Laimdota Gludmane, Daina Erdmane, Līga Kadiģe un šobrīd – Biruta Antoneviča.

17.novembrī tika svinēta lielā jubileja – kā ierasts, ar krāšņu svētku koncertu, apliecinot bērnudārza „Lienīte” nenovērtējamo bagātību - muzikālās tradīcijas. Bērnudārza vadībai un pedagogiem tika teikts paldies par ieguldīto darbu, pacietību un rūpēm par mazajiem mārupiešiem. Arī bijušie darbinieki, daloties atmiņās, novēlēja bērnudārza darbiniekiem spēku, izturību un daudz, daudz skaistu un emocijām piepildītu brīžu arī turpmāk.

Svētku brīdī visi kopā – bērnudārza "Lienīte" esošie un bijušie darbinieki

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Bērnības zemi meklējot *jeb* "Lienītei" – 35

"Pirms 35 gadiem šeit pavisam netālu kuploja varens ābeļdārzs, kas pavasaros apkārtni piepildīja ar ziedu gaišumu un smaržu gluži kā pasakā. Kāds cilvēks šo pasaku dārzu spēja pārvērst par īstu pasaku zemi, kurā ir sava pils, uzticami galma ļaudis un daudz mazu Ziedu pumpuriņu, kuri jāsargā, par kuriem jā rūpējas. Tā radās Bērnības zeme Mārupītes krastā." Šādi vārdi skanēja pirmsskolas izglītības iestādes "Lienīte" 35 gadu jubilejas ievadā, kad divi mazi mārupēni kopā ar savu muzikālo audzinātāju Martu un pasaku feju skolotāju Ivetu devās meklēt bērnības zemi.

Jaukā muzikālā kompozīcijā, kurā piedalījās nu jau pavisam pieauguši bērnudārza absolventi (Zigmārs Kristsons no pirmā – 1973. gada izlaiduma, **Indra Priede (Zeiza)**, **Evita Vovere (Beča)**, **Santa Ruska (Bergmane)**, **Guntis Ruskis**, **Elīna Grāve**), gan tagadējie skolēni (Evelīna, Arta, Kārlis u. c), ar labi pazīstamām bērnu dziesmiņām, seniem un ne tik veciem fotoattēliem tika atsaukts atmiņā "**Lienītē**" piedzīvotais.

PII "Lienīte" dibināta kā **kolhoza "Mārupe"** apvienotā pirmsskolas iestāde un tika atvērta 1972. gada 20. jūlijā. Visas grupas toreiz bija diennakts, no tām viena mazbērnu grupa, kurā bērnu vecums 1 – 2 gadiņi. Bērņus bērnudārzā uzņēma divas reizes mēnesī ar kolhoza valdes sēdes lēmumu, no 147 bērņiem 103 bija kolhoznieku, 44 – ciema padomes iedzīvotāju bērņi. 1981. gada 6. janvārī kolhoza "Mārupe" bērnudārzs – mazbērnu novietne pārgāja Rīgas rajona Tautas izglītības nodaļas pakļautībā un ieguva savu tagadējo nosaukumu "Lienīte". Lai arī daudziem labi zināmā Mārupes bērnudārza muzikālā audzinātāja **Liene Lūse** teic, ka dārziņš vārdu ieguvis par godu čaklajai un spriganajai Lienītei no pasakas par Sprīdīti, daudziem tas asociējas tieši ar krustmāti Lienīti, kura daudzu gadu garumā ar televīzijas starpniecību veidoja mazo mārupiešu un visas Latvijas bērņiu dziedātprasmi. 1991. gada vasarā **bērnudārzs "Lienīte"** kļuva par Mārupes pagasta izglītības iestādi.

Kad bērnības zemes takas bija izstaigātas, pirmo paldies par bērnudārza izveidošanu un tam veltītajiem gadiem, protams, saņēma tā pirmā vadītāja **Laimdota Gludmane**, tad tika suminātas bijušās darbinieces – pirmā metodiķe, vēlāk arī dārziņa vadītāja Daina Erdmane, mūzikas skolotāja Liene Lūse, pirmā vecākā medmāsa **Māra Liepiņa**, saimniecības pārzine **Ausma Auniņa**, šuvēja **Ludmila Bojatjuka**, naktsauklīte **Inta Krusta (Andersone)**, grāmatvede **Velta Švetere**, pirmsskolas skolotājas **Zigna Staņko**, **Zinaida Spāde**, **Nadīna Erdmane**, daktere **Ārija Strazdiņa**.

Melkina, Zanda. Bērnības zemi meklējot jeb "Lienītei" – 35 Zanda Melkina. - (Iel. "Mārupes vēstis") // Rīgas Apriņķa Avīze. - ISSN 1407-5857. - Nr.141 (2007, 8.dec.), 6.-7.lpp.

Krustmāte Lienīte jeb Liene Lūse un bērnodārzs «Mārupe» (tagad PII «Lienīte»)

Vinila plate, dzied bērnodārza «Mārupe» audzēkņu ansamblis, 1980

Babītes PII

Priežu iela 1, Babīte, Babītes pagasts, Mārupes novads

ieskandinām 40 gadu jubileju

2010./2011. mācību gads Babītes pirmsskolas izglītības iestādē iezīmējas kā 40. jubilejas gads. Dati liecina, ka Babītes pirmsskolas izglītības iestāde ekspluatācijā nodota 1970. gadā un līdz 1992. gadam tā atradās Jūrmalas mežrūpniecības pārraudzībā. Ar 1993. gada 1. janvāri bērnu dārzu savā īpašumā pārņēma Babītes pagasta pašvaldība. Pēc 2009. gadā īstenotās teritoriālās reformas Babītes pirmsskolas izglītības iestāde atrodas Babītes novada pašvaldības pārraudzībā. Visus šos 40 gadus Babītes pirmsskolas izglītības iestādi vada un par tās darbiniekiem rūpējas vadītāja Anna Laicāne. Sveicam!

Jubilejas gadam iesākoties,

jau septembrī, kad bērni atgriezās no karstajām vasaras brīvdienām, kopā ar skolotājiem viņi čakli gatavojās pirmajiem rudens svētkiem. Tajos ciemojās ne tikai Miķelis (skolotāja, Zanda Bērziņa) ar bagātīgām rudens veltēm, bet arī bērnu vecāki, uzdāvinot bērnu dārzam skaistu velti - paklājus, kas pagatavoti no dabas materiāliem un attēlo grupu simbolus Rūķīti un Biķīti, kā arī gadskaitli 40. Kamēr vecāki bija aizņemti, gatavojot paklājus, tikmēr bērni rudens tirdziņā tirgojās ar pašu un kopīgi ar vecākiem pagatavotajām lietām.

Nedaudz nokavējies, piesteidzās pēdējais viesis - žurnāliste (mūzikas skolotāja Sandra

Sestule) ar savu komandu. Viņu uzdevums bija intervēt bērnus un viņu vecākus. Protams, visdrošāk uz jautājumiem atbildēja tieši bērni.

Rudens svētku noslēgumā, kad 40 pašgatavotos lukturišos liesmoja svečītes, bērni nodziedāja dziesmu par godu dārziņa 40. gadskārtai.

Paldies vecākiem par brīnišķīgiem paklājiem! Tie Babītes pirmsskolas izglītības iestādes pagalmā priecēja gan bērnus un viņu vecākus, gan arī citus viesus un garāmgājējus, padarot vairākas rudens nedēļas vēl krāšņākas.

*Babītes pirmsskolas
izglītības iestādes kolektīvs*

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

PII «Liesmiņas»

Gravu iela 42, Spilve, Babītes pagasts

Vēl viens bērnudārzs pagastā

Babītes pagastā atvērta jauna privāta pirmsskolas izglītības iestāde "LIESMIŅAS". Iestāde reģistrēta Latvijas Republikas Izglītības iestāžu reģistrā un īsteno licencētu mācību programmu, sagatavojot bērnu mācību uzsākšanai sākumskolā.

PPII "Liesmiņas" dibinātāju pārstāvis Konstantīns Reznikovs pastāstīja, ka "LIESMIŅAS" ir samērā neliela izglītības iestāde. Tajā paredzēts uzņemt no 20 līdz 25 bērnu vecumā no 2,5 līdz 6 gadiem, lai mazās bērnu grupiņās radītu ģimenisku gaisotni un individuālu pieeju katram bērnam.

Iestādes "Liesmiņas" dibinātā-

ju iecere bija veidot to kā sociālu projektu un sadarbībā ar pašvaldības sociālo dienestu piedāvāt uz kristīgām vērtībām balstītu izglītību un aprūpi maznodrošināto un sociāli mazaizsargāto ģimeņu bērniem, taču pašlaik šāda projekta īstenošanai nav finanšu. Taču iestāde darbojas. Mācību laikā saskaņā ar kristīgajām vērtībām pedagogu uzdevums ir pieņemt katru bērnu kā vienreizēju un vadīt to pretim patstāvībai, atīstīt bērnos ieradumus, kas ir laimīgas dzīves priekšnoteikumi (veselīgs dzīvesveids, saprātīga brīvā laika pavadīšana u. tml.). Bērnu audzināšana tiek virzīta uz spēju saskatīt citu vajadzības, cieņu

FOTO: JANA ZARA

vienam pret otru, kopīgu konfliktu risināšanu. Iestāde atrodas pievilcīgā vidē, kas veicina pietāti pret dabas skaistumu, radošā gara saglabāšanu un muzikālo audzināšanu.

PPII "Liesmiņas" kā kristīgu izglītības iestādi atbalsta Septītās dienas adventistu draudze.

Adrese – Gravu iela 42, Spilve, tālrunis 29463322.

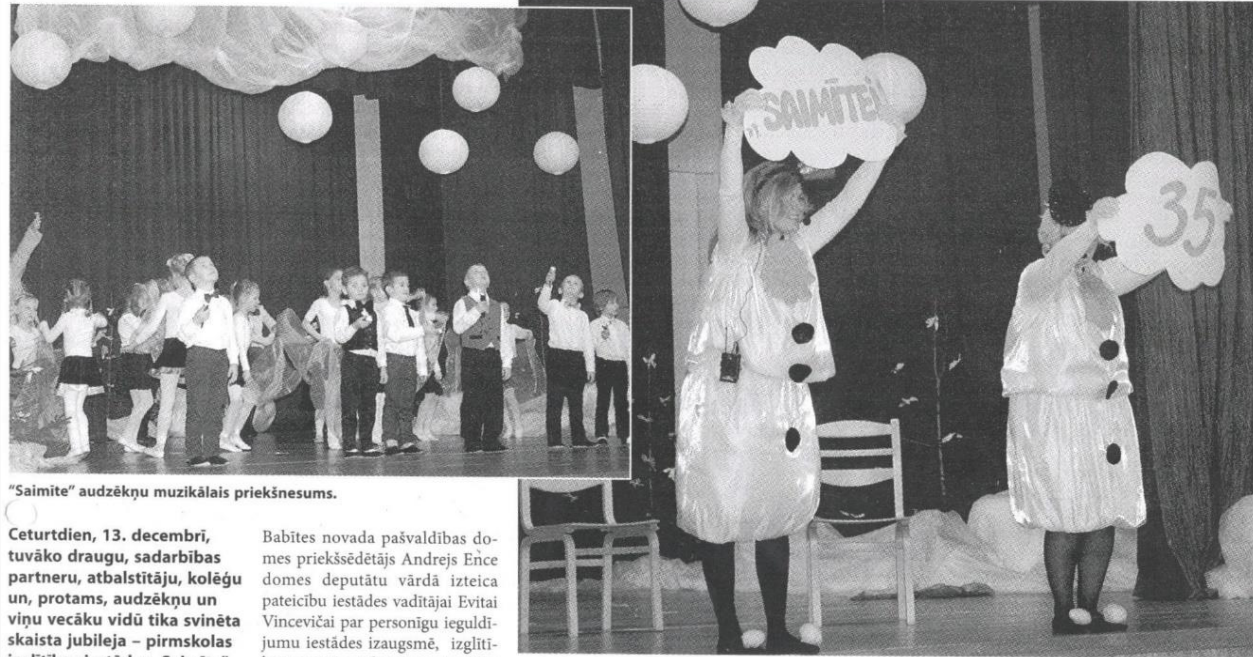
MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

PII «Saimīte»

Rīgas iela 7, Piņķi, Babītes pagasts, Mārupes novads

Bērnudārzam "Saimīte" – 35 gadu jubileja

"Saimīte" audzēkņu muzikālais priekšnesums.

Ceturtdien, 13. decembrī, tuvāko draugu, sadarbības partneru, atbalstītāju, kolēģu un, protams, audzēkņu un viņu vecāku vidū tika svinēta skaista jubileja – pirmskolas izglītības iestādes „Saimīte” 35. gadadiena.

Sveikt savu mazo un miļo izglītības iestādi bija ieradusies ne tikai iestādes pedagogi un atbalsta personāls, bet arī kolēģi no kaimiņu izglītības iestādēm. Savā novēlējumā iestādes 35. jubileja

Babītes novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Andrejs Eņce domes deputātu vārdā izteica pateicību iestādes vadītājai Evitai Vincevičai par personīgu ieguldījumu iestādes izaugsmē, izglītības procesa veidošanā un iestādes aktīvā līdzdalībā Babītes novada sabiedriskajā dzīvē. Protams, sirsnīgi pateicības vārdi tika veltīti arī iestādes pedagogiem, jo viņi savu darbu paveic patiešām radoši, un rezultāts ir acīmredzams un efektīvs. Jaunākais „eksperiments”, kuru aizsākuši iestādes pedagogi

"Saimītes" 35 gadu jubilejas koncerta vadītāji – sniegavīri. Zanes Siliņas foto

ir improvizācijas teātra ludziņu iestudēšana.”

Jubilejas koncertā piedalījās teju visi iestādes audzēkņi – mūsdienīgās dejas pulciņš, baleta pulciņš un vairāki muzikālie ansambļi. Par svētku svinīgu un jautro

gaisotni rūpējās divi sniegavīri, kurus uzvēla paši bērni turpat uz Babītes vidusskolas aktu zāles skatuves!

Šajā iestādē katram ir savs uzdevums: kādam mācīt un audzināt, citam mācīties un piln-

veidoties, vēl citam strādāt un aprūpēt, bet ir lietas, kas mums visiem ir kopīgas – mēs vēlamies dzīvot gaišā un sakārtotā iestādē.

*Zane Siliņa,
pašvaldības sabiedrisko
attiecību speciāliste*

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

...pēc saulītes uz «Saimīti»

«1977. gadā būvētais **Bulduru sovhoztehnikuma bērnudārzs** ir piedzīvojis savā darbības vēsturē dažādus laikus. Liekas, vēl salīdzinoši nesen dārziņā bija atvērtas tikai četras grupas un atsevišķā telpā mājvietu bija radusi pat **pagasta bibliotēka**. Tomēr laiki mainās, pieaug cilvēku labklājība un arvien vairāk pieaug arī to mazuļu skaits, kuri vēlas uzsākt savas gaitas nu jau pirmsskolas izglītības iestādē **«Saimīte»**.»

Babītes Mūzikas skola

Jūrmalas iela 14A, Piņķi, Babītes pagasts, Mārupes novads

Babītes mūzikas skolas audzēkņi, pedagogi un absolventi ar skaistu svētku koncertu atzīmēja skolas 20 gadu jubileju.

Augsta latiņa jau 20 gadus

ARITA RUDŽĪTE

Šā gada 12. decembrī Babītes mūzikas skolai apritēja 20 gadu, kuru laikā paveikts daudz. No mazas Jūrmalas mūzikas skolas filiāles skola izaugusi par nopietnu mācību iestādi.

Šogad tajā mācās simtiem audzēkņu, turklāt izveidots pašiem savs simfoniskais orķestris.

Jau kopš skolas dibināšanas brīža Babītes Mūzikas skolā strādā direktore un solfedžo skolotāja Inita Pūķe, un, pateicoties viņas nopelniem, šo gadu laikā skola ir augusi un attīstījusies. Īpaši interesanta un piesātināta ir bijusi otrā desmitgade, kad tika izveidotas jaunas programmas kokles, klarnetes, saksofona, sitaminstrumentu un ģitāras spēlē un solo dziedāšanā.

„Es lepojos, ka Babītei nu jau

kas skola. Tas apliecina, ka novadā mūzikas skola ir vajadzīga, un pierāda, ka novada bērniem un jauniešiem ir liela interese par mūziku. Turklāt katru gadu mums ir liels uzņemšanas kurss. Mēs pat nevaram paņemt visus gribētājus! Arī šogad, iespējams, tādēļ, ka skola tikusi pie jaunām telpām, audzēkņu skaits ir ļoti audzis,” sacīja I. Pūķe.

Skolas vadītāja cer, ka arī nākamie divdesmit gadi skolai aizritēs tikpat radoši, un lepojas, ka ar pašvaldības vēlību skolā tiek īstenota interešu izglītības programma, kur kāda mūzikas instrumenta spēli šogad apgūst 122 audzēkņi, kuru mērķis nav ar muzicēšanu nodarboties profesionāli un kļūt par mūziķiem un operu vai koncertzāļu skatuves meistariem.

„Esmu pārliecināta, ka Babītes mūzikas skola noteikti augs

dot lielus kolektīvus. Proti, sava ceļa sākumā ir šogad izveidotais skolas simfoniskais orķestris un koris, par ko es ļoti priecājos,” lepojas mūzikas skolas direktore, piebilstot, ka jaunizveidotajā korī un orķestrī drīkst iesaistīties ikviens interesents un īpaši gaidīti esot absolventi.

Skolas vadītāja stāsta, ka Babītes mūzikas skola ir uzstādījusi augstu latiņu. Daudzi skolas audzēkņi ik gadu saņem apbalvojumus dažādos konkursos, festivālos un skatēs, turklāt liela daļa no viņiem turpina mācības mūzikas vidusskolā vai augstskolā gan Latvijā, gan ārpus tās.

„Attīstīt labu, kvalitatīvu mūziku Babītes novadā ir mūsu skolas mērķis. Tā ir tā mūsu latiņa, ko paši sev esam uzstādījuši. Šķiet, ka šo mērķi mēs arī sasniegdam, jo Babītes mūzikas skolai,

Babītes mūzikas skolas direktore Inita Pūķe.

ik gadu tiek godalgotas vietas Latvijas mēroga konkursos un festivālos. Piemēram, šā mācību gada lielākie sasniegumi saistās ar Kultūras ministrijas apbalvojumu Babītes mūzikas skolas absolventei Katalīnai Bernānei un viņas pedagogi Diānai Bergmanei. Turklāt arī ārzemēs mūsu bērni konkursos tiek pie godalgotām vietām,” ar talantīgajiem audzēkņiem un skolas pedagogiem lepojas I. Pūķe. Tomēr nosaukt kādu konkrētu bijušo skolas absolventu, ar ko Babītes novada mūzikas izglītības iestāde lepotos visvairāk, esot grūti, jo tādu ir daudz. Piemēram, čella spēles absolvente Eliza Sestule pašlaik mācās Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, bet čelliste Kristiāna Ignatjeva studē Londonas Karaliskajā koledžā, savukārt vijolo spēles meistare Terēze Vaivode mācās Māstrihtas Mūzikas akadēmijā.

„Babītes mūzikas skolā tiešām ir daudz talantīgu audzēkņu, kuri turpina profesionāli attīstīties prestižās mūzikas skolās un augstskolās. Visus nosaukt grūti. Tāpēc jāatzīst, ka es lepojos ar ikvienu no viņiem,” teic skolas direktore un piebilst: „Kamēr mātītiņai ir mūzikas skolai, mēs esam priecīgi, ka tā turpina attīstīties un augt.”

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Rudzīte, Arita. Augsta latiņa jau 20 / Arita Rudzīte ; tekstā stāsta skolas direktore un solfedžo skolotāja Inita Pūķe. // Rīgas Aprīnča Avīze. - ISSN 1407-5857. - [Nr.93] (2014, 16.dec.), 4.lpp. : ģīm.

Salas skola

Spuņciema iela 9, Spuņciems, Salas pagasts, Mārupes novads

Salas skolai 25!

„Daudz laimes, daudz laimes no visas mūsu saimes! Lai priekā ir dienas, nav bēdas neviens...” Šo dziesmu skandinām ikviens Salas sākumskolas kolēģis un audzēkņa jubilejai, bet komēdijas to ik dienas gribam skandināt mūsu skolā! Tūlīt, tūlīt pie durvīm jau klausīvo jubileja – Babītes novada pašvaldības Salas sākumskola 25!

Salas sākumskolas skolēni, piedaloties Valsts svētkiem veiktā pasākumā.

Salas pagasta skolas vēsture aizsākās jau 1672. gadā Lielupes krastā, un tā pastāvēja līdz 1962. gadam, bet tā, ko mēs šodien zinām kā Babītes novada pašvaldības Salas skolu, ir dibināta 1990. gada 20. aprīlī. Sākotnēji darbu uzsāka bērnudārza „Pīlādžiņa”, taču tā pašā gada septembrī durvis vēra jau Salas sākumskola 1. klase. Skolas simbols – pīlādžiņa, ko dibināšanas dienā bērnudārza vadītāja un vēlāk skolas direktore un 1. klases audzinātāja Lolita Kadakova kopā ar toreizējo kultūras priekšsēdētāju Edgāru Bānu iestādīja skolīnās pagalmā, – nu izaudzējis liels un dāsnī dāvā mums veselīgās ogas katru rudenī un turpina sargāt namu, nesdam svētību. Gadu gaitā skolā notikumi bijuši raibu raibie, piedzīvojumi krāsaini un jauki, un 25 gadus pīlādžiņš savu darbu veicis patstāvīgi godam.

Speciālo izglītības programmu realizācijai atbilstoši grupas, kuras sasniegti iestādē darbojas logopēds, medmāsa, direktors, līdzdarbojas arī pagasta sociālais darbinieks un psihologs. Programma palīdz integritātes sabiedrībā bērniem, kuriem ir grūtas sociālās izstrādes un kurām nepieciešama mājīga, kompakta mācību vide, kurā viņi jūtas droši, brīvi un saņem pilnu profesionālo atbalstu.

Gadu laikā skola pārtapa par pamatskolu, un laikā no 2000. līdz 2009. gadam tika nosvinēti desmit 9. klases izlaidumi – mums ir gaitas, mājīgas, ar bērnu maksimālās darbības noformētas telpas, ir padomātas par ērtībām un drošību gan skolā, gan pagalmā. Ja, pateicoties mūsu aktīvajam vides izglītības pulciņam „Dzīves skola”, arī skolas pagalmā ir daudzkrāsains – ar sezonālam puķu dobumiem un citiem stādījumiem, kurus paši kopā ar bērniem esam stādījuši, sējūši un laistījuši. Vides pulciņš jau gadiem pilna augstas godalgas „Mammačābe” konkursos un reizīstāšanās, regulāri piedalās mākslatlasas vikāras konkursā, kas notiek sadarbībā ar Līgatnes papīrfabrikā, kā arī sadarbībā ar „Zaļo jostu” bērņu vikāras konkursā. Arī Lielupes, Babītes

nedēļas, kas motivē skolēnus radoši un interesanti apgūt zināšanas. Šādi gūstam nozīmīgu informāciju par Montesori bērnudārzu ikdienas aktivitātēs rīkojamu ārvalsts un uzņēmām daudz jaunu par iespējām šādās aktivitātēs ietvert arī mūsu mājas.

Salas skola vienmēr ir bijusi radošu ideju šūpulis, mājas, pavērunis, labu zināšanu ieguves vieta. Te laimīgi ir bijuši visi, kas to vēlējušies, jo iespēja dota visiem – gan skolotājiem, gan skolēniem. Pateicoties Salas skolai, mēs esam kļuvuši par pašapziņotiem, mērķtiecīgiem un radošiem cilvēkiem, kuriem patīk savu atspūgt un dzīvei ir mērķis. Piedis sākam visiem bijušajiem un esošajiem kolēģiem un darba rūķiem, kas šo gadu laikā ir ieguldījuši savu laiku un sirsi skolas attīstībā! Paldies Babītes novada pašvaldībai par atbalstu un atbalstu ikdienā šādā situācijā! Paldies skolēnu un bērnudārza audzētāju vecākiem un ģimenēm par aktīvu līdzdarbošanos skolas dzīvē un sirsnīgu kopābūšanu svētkos un ikdienā! Paldies tev, pīlādžiņ, par šiem gadiem tavā pašpārņē! Salas sākumskolas 25. gada jubilejas pasākums notiks 25. aprīlī plkst. 18. Tālrunis: 26028010. Vairāk informācijas www.babite.lv

„Pīlādžiņa” (A. Ozola māksla, N. Arma viedli) Līdzās ceļam un kapuļai iepriekš aug Pīlādžiņa māzmais Saules stariņš! Tam ik dienas zarus glauž, Žūžo vējņiņš nērtinais. Tu, pīlādžiņ, audz! Lai nes tev prieku daudz! Bērnu balsis skaņģiņš: ā-ā-ā!

Pīlādžiņ, tavos zaros vēji Pasaciņas stāstīr nāk. Putnu balsis rotājas ap tevi, Kopā dziesmu dziedātīr sīk. Ozols priecījas, un liepa maigi šāl, Pīlādžiņš ziedos plaukst. Dvē par prieku mums Vējņ pārtejamu doš- sīrtas ogas ķekars. Daina Krūmiņa, Babītes novada pašvaldības Salas sākumskolas direktore

ties pieredzes apmaiņas braucienos uz Bulgāriju, Čehiju un Zviedriju. Šādi gūstam nozīmīgu informāciju par Montesori bērnudārzu ikdienas aktivitātēs rīkojamu ārvalsts un uzņēmām daudz jaunu par iespējām šādās aktivitātēs ietvert arī mūsu mājas.

Salas skola vienmēr ir bijusi radošu ideju šūpulis, mājas, pavērunis, labu zināšanu ieguves vieta. Te laimīgi ir bijuši visi, kas to vēlējušies, jo iespēja dota visiem – gan skolotājiem, gan skolēniem. Pateicoties Salas skolai, mēs esam kļuvuši par pašapziņotiem, mērķtiecīgiem un radošiem cilvēkiem, kuriem patīk savu atspūgt un dzīvei ir mērķis. Piedis sākam visiem bijušajiem un esošajiem kolēģiem un darba rūķiem, kas šo gadu laikā ir ieguldījuši savu laiku un sirsi skolas attīstībā! Paldies Babītes novada pašvaldībai par atbalstu un atbalstu ikdienā šādā situācijā! Paldies skolēnu un bērnudārza audzētāju vecākiem un ģimenēm par aktīvu līdzdarbošanos skolas dzīvē un sirsnīgu kopābūšanu svētkos un ikdienā! Paldies tev, pīlādžiņ, par šiem gadiem tavā pašpārņē! Salas sākumskolas 25. gada jubilejas pasākums notiks 25. aprīlī plkst. 18. Tālrunis: 26028010. Vairāk informācijas www.babite.lv

„Pīlādžiņa” (A. Ozola māksla, N. Arma viedli) Līdzās ceļam un kapuļai iepriekš aug Pīlādžiņa māzmais Saules stariņš! Tam ik dienas zarus glauž, Žūžo vējņiņš nērtinais. Tu, pīlādžiņ, audz! Lai nes tev prieku daudz! Bērnu balsis skaņģiņš: ā-ā-ā!

Pīlādžiņ, tavos zaros vēji Pasaciņas stāstīr nāk. Putnu balsis rotājas ap tevi, Kopā dziesmu dziedātīr sīk. Ozols priecījas, un liepa maigi šāl, Pīlādžiņš ziedos plaukst. Dvē par prieku mums Vējņ pārtejamu doš- sīrtas ogas ķekars. Daina Krūmiņa, Babītes novada pašvaldības Salas sākumskolas direktore

Vēsturiskais brīdis – pīlādžiņa stādīšana.

Salas pamatskola

Vasarā pilnā plaukumā, un skolas kolektīvs bauda atpūtu. Aizvadīts 2005./2006. mācību gads. Šajā mācību gadā Salas pamatskola atzīmēja savu 16 dzimšanas dienu, bet 2006. gada 9. jūlijā bija 7. izlaidums /skat. arētā/. 2005./2006. mācību gadā skola īstenoja 4 mācību programmas: pamatizglītības programmu, 2 pirmsskolas izglītības programmas un speciālas pamatizglītības programmu. Visas programmas ir akreditētas.

Aizvadītājam mācību gadam skola veiksmīgi darbojas vairāki interešu izglītības pulciņi – keramikas pulciņš skolotājas Solveigas Čakariņas vadībā, „Dzīves skola” skolotājas Anitas Anzopkas vadībā, ansamblis un 1.-4. klašu koris skolotājas Evitas Jermacānes vadībā, teātra pulciņš skolotājas Laimas Helviņas vadībā un informatikas pulciņš skolotājas Andas Kasparses vadībā.

Vides pulciņš „Dzīves skola” piedalījās projektā „Ozons slānim draudzīga skola” un ieguva atzinības rakstu, kā arī piedalījās projektā „Zaļais punkts”, pētīja apkārtnes šķīrošanas iespējas mājas, pagasta, izveidoja vides spēli „Sadzīves tēma mājas”. Keramikas pulciņa bērni piedalījās Rīgas rajona konkursā – iestādē „Raibais oļģiņš” un ieguva augstu novērtējumu. Cetru bērnu Lolitas Jonaites, Ilonas Bagantes, Amandas Ozoliņas un Kristapa Krivjakiņa – darbi tika izstādīti Rīgas Domē un novadā ieguva 2. vietu.

Skolas ansamblis un 1.-4. klašu koris regulāri piedalījās skolas un rajona rīkotajos muzikālajos konkursos. Aizvadītājam mācību gadam Rīgas rajona konkursā „Mēdījam solīstus, dūtu” 5. klases skolniece Daira Kanīševska ieguva III pakāpi. Konkurss „Do Re Mi” 1.-4. klašu koris arī ieguva III pakāpi.

Teātra pulciņš Ziemassvētkos visus iepriecināja ar ļoti interesantu tūdužu.

Savukārt informatikas pulciņa bērni bija izveidojuši interesantus spēlētājus skolas 16 gadu jubilejai. Mācību jomā aizvadītājam mācību gadam skolā notika mācību priekšmetu olimpiādes latviešu valodā, svešvalodās, vizuālajā mākslā, matemātikā, kur noskaidroja erudītaos skolēnus. Savukārt Rīgas rajona latviešu valodas olimpiādē piedalījās 8. klases skolniece Alīne Melngāle, bet vizuālās mākslas olimpiādē.

7. klases skolnieki Dzintars Šveiders un Kristis Elviks. Skolai ir savas ilgādas tradīcijas – Zintbu diena uzskot jauno mācību gadu; Skolotāju diena, kad stundas vada vecāko klašu skolēni; Lačplēša diena ar pulcēšanos vakarā pie ugunsкура un strēlnieku dziesmām, valsts svētki- 18. novembris; gudskārtu leražu svētki – Martiņdienu gadiatīrgus, Ziemassvētki, Lieldienu, ruma konkursus „Zvirbulis”; skolas dzimšanas dienu; Mātes dienu, „Pēdēja zvana” svētki; izlaidumus; skolas kopīgās ekskursijas.

Mūsu skolas simbols ir pīlādžiņa. Mūsu senči uzskatīja, ka pīlādžiņam ir neparasts spēks, ka tas spēj pasargāt cilvēku no visa ļauna. Tā arī skola, skolotāji un darbinieki vēlas mūsu bērņus pasargāt no visa ļauna, iemācīt bērņus atšķirt labo no ļauna. Mēs ļoti lepojamies ar saviem skolēniem, kuri nu jau veiksmīgi beiguši studijas, profesijas apguvi, vēl studē augstskolās vai mācās citās mācību iestādēs, kā arī tiem, kas godprātīgi dara savu darbu, audzina jau savus bērņus. Lai arī kopā ar saviem skolēniem esam tikai dažus gadus, mēs ļoti ceram, ka mūsu skolēni būs izglītoti un veselī, sirsnīgi, labestīgi, cietīgi savu un citu darbu, respektēs dabu un mīļās savas Dzimteni, ka vieglim būs atstāta „māju sajūta”, piederība saviem pagastam.

Salas pamatskola sveic visus satieniskus pagasta svētkos, novēlot labu veselību, mīļas ģimenes, labus kaimiņus, sirdiņ un kabatāi tikamu nodarbošanos, pareizās devas gan saulī, gan lietū!

Ināra Pētersone

MĀRUPES NOVADA PAŠVALDĪBA

Krūmiņa, Daina. Salas skolai 25! / Daina Krūmiņa. // Babītes Ziņas. - Nr.60 (2015, 21.apr.), 7.lpp. : ģīm.

Pētersone, Ināra. Salas pamatskola / Ināra Pētersone. // Salas Pagasta Avīze. - (2006, jūl.)

Bulduru tehnikumā zinības

(Bulduru dārzkopības vidusskola)

SKOLU DŽĪVE

Ko nozīmā šie trīs BBB? Bulduru tehnikumiem divreiz par to nav jājautā. Viņiem tā ir sena tradīcija, kas vairākās audzēkņu paaudzēs izaugusi un sakopojusi. Bulduru burkānu balles slava pārkāpusi pat savas dzimšanas vietas sliekšni. Un par to nav jābrīnās. Kas kaut reizi pabijis rudens ražas svētkos — burkānu ballē — par tehnikuma audzēkņu asprātību un izdomu ir pārliecinājies paši.

Tā bija arī šoreiz. Vispirms jau sajūsmīnāja skaisti greznotā sporta zāle. Kļavlapu viņes, melnu auseklīši, burkānu zvaigznes padarīja telpu omulīgu un svētdienīgu. Līdzās šīm noskaņām lieliska sevi izcēla jautrība. To izsauca katras audzēkņu mācību grupas «galvenais priekšnesums» — par burkānu tēmu. Un arī kulinārijas brīnums — pašceptās tortes.

BBB — 88

Burkānu mēneša talkas štābs apkopoja un paziņoja kursu veikumu ražas novākšanā. Uzvarētāju piemiņas medaļas saņēma arī četrinieki individuālie burkānu rāvēji trijās vecuma grupās. Bulduru sovhoztehnikuma direktors Māris Eihe ikvienam suminātajam sniedza godalgu — kolektīviem — smaržīgus kļiņģerus, bet individuālajiem līderiem — dažnedažādas rudens augļu balvas.

Sešpadsmito reizi tehnikuma kolektīvs svinīgi aizvadīja kārtējo ražas novākšanas sezonu. Taču pirmo reizi burkānu balles vēsturē notika Miss'88 izraudzšana. Uzstājās no jauna

savu darbību atsākušais deju kolektīvs. Spēlēja tehnikumietu seni draugi — RPI Studentu pūtēju orķestris. To papildināja lauku kapela no Rīgas. Tika sveikti arī talkas mēneš izdoto sienas avīžu skates laureāti, bet foajē varēja skatīt abolu šķirņu un ziedu izstādes. Daudzkārt skanēja spēkpilni aplausi, suminot gan audzēkņus, gan pedagogus, bet visskajākie, manuprāt, tie bija brīdī, kad urravoja burkānu balles scenārija autori — latviešu valodas un literatūras skolotāju Rasmu Kuplo.

Jā, šodien Bulduru dārzkopības tehnikumā bija daudz priekpilnu seju. Bet, jo sevišķi pafkami, ka šajā skaistajā pasākumā līdzdalībnieku tomēr bija krietni vairāk nekā skatītāju.

R. Ruska

* Fotomirkļi
Bulduru burkānu
ballē.

Bulduru sovhoztehnikuma
audzēkņa
A. Asars foto,
E. Kamoliņa
kolāža

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Ruska, R. BBB-88 / R.Ruska ; fot. A.Asars. - // Darba Balss. - Nr.130 (1988, 29.okt.)

«Annas Koku skola»

Annas Koku skola ir māja kokiem un cilvēkiem. Šeit dabas vērtības saplūst ar cilvēku radītajām. Lai gan skolas ēka ir celta nesēn, tās arhitektūra harmonē ar senatnīgo apkārtnes ainavu - Babītes Annas baznīcu un vecajiem ozoliem. Ikdienā skolas ēkā saimnieko SIA LABIE KOKI un Annas koku skolas biedrība. Vairāk: www.annaskokuskola.lv

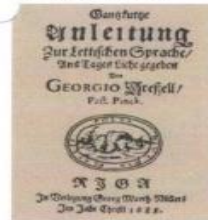
Bibliotēku pirmsākumi mūsu novadā

Bibliotēkas attīstības vēsture Babītes novada teritorijā

Šī vasara Babītes novada pašvaldības bibliotēkai ir īpaša – no 1. septembra bibliotēka Piņķos aicina apmeklētājus uz jaunām, modernām un plašām telpām Kultūrizglītības centra 1. stāvā. Atskatoties uz bibliotēkas attīstību ilgākā laika periodā, piedāvāju ielūkoties mūsu novada grāmatu krātuvju tapšanas vēsturē.

Pirmie grāmatu krājumi

Grūti pateikt, kad Babītes novada teritorijā parādījās pirmās grāmatas, domājams, ka tas noticis līdz ar baznīcas celšanu 17. gadsimtā un mācītāju apmešanos Piņķos un Salā. Tobrīd te nonāca arī garīgā literatūra, kas gan, visticamāk, bija pieejama Pierīgā dzīvojošajiem cietautniekiem.

G. Dreslera gramatikas grāmatas titullapa ar norādi, ka grāmata sarakstīta Piņķos (foto no vēstures arhīva)

Papētot to mācītāju, kuri tolaik darbojušies Piņķos un Salā, dzīves stāstus, jāsecina, ka tās bijušas augsti izglītotas un tobrīd Latvijas inteliģences aprindās atzītas personas, kuras arī pašas aktīvi iesaistījās grāmatu rakstīšanā. Tātad secināms, ka viņu rīcībā vai īpašumā ir bijušas gana plašas bibliotēkas. Kā pirmais grāmatu krātuvju īpašnieks mūsu novadā būtu mināms mācītājs Georgs Dreslēs (1654–1698) no Vācijas, kurš, Piņķos dzīvodams, 1685. gadā sarakstīja vienu no pirmajām latviešu gramatikas grāmatām „Ganz kurze Anleitung zur Lettischen Sprache”, 1688. gadā Dreslēs sarakstījis četrus valodu – zviedru, poļu, vācu un latviešu – vārādnīcu.

Ar līdzīgu radošu dzirksti 18. gadsimtā izcēlās arī Salas mācītājs un Doma skolas inspektors Johans Prechts (1734–1806), kurš sarakstījis grāmatu par skolas likumiem, sprediķu grāmatu un no vācu valodas latviešu valodā

iztulkojis Zamuēla Holsta „Dārza kalendāru”, kā arī Piņķu mācītājs Šteins, kurš 18. gadsimtā sarakstījis ziņoju grāmatas.

Drošas ziņas par bibliotēkas esamību un avīžu lasīšanu

Ia attiecībā uz iepriekš minētajām personām privātas bibliotēkas esamība ir tikai pieņēmums, jo citādi būtu grūti iedomājama viņu radošā darbība, tad pilnīgi drošas ziņas par bibliotēkas esamību saistās ar Piņķu vāgari un krodzinieka dēlu, vēlāk mācītāja Rīgas latviešu Jāņa draudzē Heinriha Gotlība Pēša (1817–1849) bibliotēku, kurā no 377 nosaukumu izdevumiem 63 bija latviešu valodā, daži latīņu, franču, krievu valodā, pārējie – vācu valodā. Liekā daļa bija reliģiska un reliģiski filozofiska saturs darbi. Turklāt Pēšam piederēja vēsturiska, valodnieciska, medicīniska u. c. saturs grāmatas.

Piņķos dzimušais mācītājs H. G. Pēša (foto no vēstures arhīva)

Apgaismības laikmeta ietekmē kopš 18. gadsimta 60. gadiem latviešu valodā parādās jauna veida literatūra – praktisku padomu literatūra medicīnā, zemkopībā, lopkopībā, mājsaimniecībā, kas ir sīstosa lasīt prototipiem latviešu zemniekiem un bieži tiek publicēta tā laika laikrakstos.

Arī Piņķos un Salā savu lasītāju lokus nod pirmās latviešu valodā izdotas avīzes. Ir drošas ziņas, ka 1835. gadā Piņķos vairāki latvieši pasūtīja „Latviešu Avīzi”, kas tolaik maksājā gana lielu naudu – trīs sudraba rubļus gadā.

Lasītprīeks un prasme

19. gadsimta pirmajā pusē arī Babītes pagasta teritorijā bija izveidojusies vietējo latviešu elite – skolotāji, sīcīverī, krodzinieki, pagasta un muižu ierēdņi, māci-

tāji, lielākoties bez akadēmiskas izglītības, piemēram, sīcīveris un vēlākais žurnālists Ansis Letiāns (1815–1874), skolotājs Riekstiņš (...–1877), pagasta vecākais Klāvs Amols (1851–1901), rakstvedis A. Grāvers u.c., kas paši bija gan aktīvi grāmatu lasītāji, gan lasīšanas popularizētāji. Lasīšanas vēsturē šādi aktīvi inteliģencei bija īpaša nozīme. Lasīšanas gaitā iegūto informāciju viņi nodeva tālāk Babītes apkaimes sabiedrībā. Īpaši aktīvi stāstu grāmatu lasīšanā iesaistījās sievietes, organizējot kolektīvās lasīšanas ziemas vakaros, līdzekļus mācīt lasīšanu arī bērniem. Liela mērā pateicoties mātēm un meitām, ļaudis pie lasīšanas bija pieraduši, līdz ar to bija izveidojusies liels skaits potenciālo grāmatu pircēju. (Lai lasītājiem būtu lielāka izpratne, der zināt, ka 100 gadu laikā – periodā starp 18. un 19. gadsimta vidū – latviešu valodā iznāca aptuveni 1300 grāmatu vairāku miltuņu koptirākā.)

Bībeles svētki Piņķos

19. gadsimta sākumā Vidzemē sāka aktīvizēties Bībeles biedrības filiāles. Pirmie Bībeles svētki Piņķos notika 1842. gadā, un kā dāvinājumu pagasta ļaudis saņēma vienu pilno Bībeli un 24 garīgo rakstu krājumus, ko izdalīja bērniem lasītprasmes veicināšanai. Bībeles lasīšanas biedrības 1843. gadā tika nodibinātas Salā un 1850. gadā Piņķos. Zināms, ka ar biedrības atbalstu Piņķu iedzīvotājiem dāvināts 30 Bībeles un 52 jaunās Derības grāmatas.

Publiskās bibliotēkas pirmsākumi

Līdz šim tika uzskatīts, ka pirmā publiskā bibliotēka Babītes novada teritorijā atvērta 1906. gadā, taču tas tā gluži nav bijis. 1877. gadā Sv. Annas draudzē miest Līze Rumpaine no Liel-Trenču mājām. Nelaikās izvadīšanā skolotājs par viņu esot bildis, ka „viņa bijusi pazemīga, teicama un rīma skolniece, kam piemīnusi liels patikums uz lasīšanu un kas izlasījusi visas 190 Annas skolā pieejamās grāmatas un vēl gēmus grāmatas no skolotāja un citiem ļaudīm. Šai meitei trīs vietas tik mīļas esot bijušas – skola, baznīca un kapsēta”. Šī skumjā ziņa sniedz mums precīzus datus par bibliotēkas esamību un tās lielumu.

1877. gadā Beberbeķu muižā uz laiku pārbauc dzīvot pirmās latviešu botāniķis, sko-

lotājs un dzejnieks Jānis Ilsters (1851–1889), un turp tiek pārvesta arī daļa no viņa bibliotēkas un herbārija. Ilstera bibliotēkā bijuši ne tikai vispārēja rakstura darbi par botāniku, ģeoloģiju, kultūroloģiju, augu kultūvēšanu u.c. jautājumiem, bet arī klasiskā literatūra, ko nereti izmantojis arī A. Letiāns.

Jānis Ilsters (foto no vēstures arhīva)

Bibliotēkas vai grāmatu krātuvēs izveidē un papildinātānā tika iesaistīti arī pagasta ļaudis. Tā, 1882. gadā Sv. Annas draudzē koris vāca līdzekļus skolas bibliotēkas papildināšanai.

Oficiāli Piņķu pagasta bezmaksas bibliotēka tiek dibināta 1899. gadā. Par tās grāmatu klāstu un skaitu gan ziņu nav, bet zināms, ka bibliotēka atsaukusies acinājumam un 1890. gadā Zinību komisijai Rīgā nodevusi divas savas senākās grāmatas – Georga Huloka „Neuvermehrtes Vierfaches Garten-Buch”, kas iespiesta Leipcīgā 1698. gadā, un Luneburgā 1660. gadā iespiesto Bībeli.

Bibliotēkas darbība 20. gadsimtā

Piņķu bibliotēkas darbinieki devuš ieguļudījumu Krievu-ļepāju kara laikā 1904. gadā, organizējot līdzekļu vākšanu Krievu kara flotei. Tika saziedoti 100 rubļu.

Grāmatu un periodikas lasīšanu veicināja arī 1909. gadā dibinātā Piņķu Izglītības biedrība, kas bāzējās Peļu mājās un aktīvi popularizēja vietējo saimnieku izglītības līmeņa celšanu.

1914. gadā Piņķu bibliotēkā uzskaitīti 2644 grāmatu sējumi, un tobrīd tā ir bijusi viena no lielākajām lauku bibliotēkām Vidzemē, bet 1919. gadā tajā bija vairs tikai 1076 grāmatas (pašlaik Babītes novada bibliotēkā glabājas vairāk nekā 20 000 izdevumu).

20. gadsimta 20. gados Kultūras fonds piešķīra līdzekļus Latvijas Kultūras veicināšanas biedrības Babītes nodaļas bibliotēkai. 1929. gadā šī bibliotēka pārgāja Piņķu Lauksaimniecības biedrības valdījumā. Šajā laikā īpašu patronāžu par mūsu bibliotēku uzpēms vietējā Žūpības apkares biedrība, kas ik gadu ziedoja 100–200 latu grāmatu iegādei un vēl tikpat – priekšlikumu un literāro vakaru organizēšanai.

Lasa un dāvina

Īpašu uzplaukumu bibliotēkas mūsu novadā piedzīvoja 30. gados, kad K. Ulmanis iedibināja Draudzīgā aicinājuma akciju ar aicinājumu dāvināt grāmatas savām bijušajām skolām un bibliotēkām. Ar sevišķu ievēribu te būtu jāpiemin mūsu pagastā dzimušais grāmatu izdevējs un tirgotājs Augusts Jekabs Rankis (1875–1937), kurš 1935. gadā Trenču pamatskolai nosūtījis 260 grāmatu, bet 1937. gadā Mazcenu pamatskolai dāvinājis 160 grāmatu. Arī vietējie iedzīvotāji un pagasta biedrības allaž ir centušies dāvināt grāmatas vai ziedot līdzekļus bibliotēkas uzturēšanai. Līdzekļus ziedojuši gan Piņķu Mednieku biedrība, gan Piņķu Lauksaimniecības mašīnu koplietošanas biedrība.

A. Rankis reklāmas prospekts (foto no vēstures arhīva)

Apzināsīmes arī šodien, ka mūsu novada bibliotēkas ir unikāla vērtība, ko gadu simtiem vakuši mūsu priekšteči. Kā sacījis rakstnieks Klāvs Grieze 1923. gadā, „te nu ir grāmatas, no kurām lasījusi tēvi un tēvu tēvi, un kuras te kā dzija jūra gremdējusi savas sāpes un sirdsmokas...”

Mārtiņš Mitenbergs, vēsturnieks

Mitenbergs, Mārtiņš. Bibliotēkas attīstības vēsture Babītes novada teritorijā : [par Babītes bibliotēkas vēsturi] / Mārtiņš Mitenbergs. // Babītes Ziņas.

- (Nr.53). - Nr.53 (2014, 23.sept.), 7.lpp.

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Bibliotēkas Mārupes novadā

Švarcenieku muiža jeb Švarcekmuižas ēka, kur pirms tam mājopusi Mazcenas bibliotēka (vadītāja Dzidra Reiziņa).
Patlaban dienas centrs «Švarcenieki».

Kristone, Rita, 1917-. Līdumnieku zeme Mārupe / red. Ilze Būmane. -
Rīga : Lauku Avīze, 1999. - 136 lpp. : il. - Aut. uzrādīta titlp. 2. pusē.
ISBN 9984567168.

/foto no levas Ķēdes arhīva, 2023/

Vecā Mazcenas muižiņa

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā pēc Mārupes pašvaldības lūguma iekļauta **Švarceniņu muiža** – vēsturiski saukta par **Švarcekmuižu**.

Vecā Mazcenas muižiņa jeb **Švarcekmuiža** ir viena no retajām senajām ēkām, kas novadā saglabājusies un joprojām ir apskatāma Jaunmārupē, Mazcenu alejā 4.

Ēka celta 1826. gadā kā muižnieka **Švarca** Pierīgas vasaras mītne un tikusi izmantota medību un atpūtas vajadzībām.

Pārdodot ēku, to novēlēts izmantot izglītības mērķiem.

Mazcenas bibliotēka

Mazcenu aleja 33/3, Jaunmārupe, Mārupes novads

/2023. gada foto/

/2023. gada foto/

“Pavasara” mājās veidojas bibliotēka, kuras grāmatu krājumu veido ziedojumi no privātpersonām, par to rūpējās Anna Neibuka. Grāmatu krājumu 1950. gadā pārvieto uz “Lielbērziem”, un pirmā bibliotekāre – Irēna Ince (Kraستیņa) izveido pirmo inventāra grāmatu un iekārto bibliotēku.

1996. gadā bibliotēka saņem pirmo datoru. Sāk strādāt otra darbiniece – Solvita Čipa. Informācija par bibliotēkas aktualitātēm regulāri tiek publicēta “Mārupes Vēstīs” un pagasta *Gadagrāmatā*. Ikviens valsts dzīvē vai vietējās nozīmes notikums atspoguļojas bibliotēkas darbā. Tā veidojas novadpētniecības materiāli.

Bibliotēkas Rīgas rajonā – Salaspils, 2006- 50.lpp.

Mazcenas bibliotēkas veidošanās

«Pirmais zināmais lēmums par **Mazcenas bibliotēkas** izveidošanu datējams ar 1948.gadu. Protams, arī pirms tam jau 20. gs. 20.–30. gados Lauksaimniecības biedrības paspārnē pastāvēja privātais grāmatu fonds, ko var uzskatīt par bibliotēkas sākumu, taču visiem zināmu iemeslu dēļ tā saturs tika iznīcināts vai paslēpts. 60 gadu garumā mērāma bibliotēkas nepārtrauktā darbība, jo, Latvijai atgūstot neatkarību pagājušā gadsimta 90. gados, kad daudz kas tika pārvērtēts, nekas vairs netika vardarbīgi iznīcināts. Mazcenas bibliotēkas pamatlicēja bija **Anna Neibuka**, kas mūsdienu Pavasaru mājās sāka veidot grāmatu krājumu.

1950. gadā bibliotēka pārcēlās uz Mazcenas "Lielbērziem", un tajā bija vismaz 500 grāmatu, kad par bibliotekāri vada **Andris Krisbergs**, **Paulīne Kuļikovska** tiek pieņemta darbā vidusskolu beigusi **Irēna Ince** (prec. Krastiņa), vēlākos gados bibliotēku (viņai pirmajai ir bibliotekāres izglītība), **Benita Bormeistera** (strādā arī kolhozā par kasieri), **Oskars Mors** (ilggadējs kolhoza galvenais grāmatvedis). 1968. gadā kolhoza "Pionieris" priekšsēdētājs **Juris Pētersons** piedāvā kultorga un bibliotekāra amatu **Dzidrai Reiziņai**, kas strādā par kinomehāniķi Planetārijā. Tā sākās bijušās Mazcenas pamatskolas audzēknes darba gaitas dzimtajā ciemā un ēkā, kurā pirmoreiz ienākusi 8 gadu vecumā kā skolniece, jo skolā brīvdienās notika masu pasākumi, kurus jāorganizē kultorgam (bibliotēkas fonds gan vēl atrodas "Lielbēzros"). Tas bija laiks, kad sabiedriskajās aktivitātēs jāparāda katra nozare – lopkopji, mehanizatori, piensaimnieki, veidojas dažādas tradīcijas. 1971. gadā bibliotēka pārcēlās uz ēku Mazcenu alejā 4, kurā atrodas līdz šai dienai un ir Dzidras Reiziņas darbavieta jau 40 gadus. 1979. gadā tika pabeigts Kultūras darbinieku tehnikums, ilggadējās bibliotekāres darba laikā nomainījušies 8 ciema priekšnieki, var teikt, ka bibliotēkā uzaugusi mūsu otra bibliotekāre – **Dzidras meita Solvita**, kura ļoti lepojas, ka viņu ģimenes piektā paaudze dzīvo Jaunmārupē. Pēc neatkarības atgūšanas arī bibliotēkām pienāca grūti laiki, daudz kas tika atstāts pašvaldību ziņā. Ja pagasts atbalstīja, bibliotēkas pārkārtojās un pilnveidojās. Arī Mārupe varbūt neiztika bez kļūdām, uzskata bibliotekāre Dzidra Reiziņa, jo, ja padomju laikos mūsu teritorijā bija trīs bibliotēkas: Tēriņu "Dzimtenē", Mārupes pagastmājā (no 1951. līdz 1976. gadam vadīja Dzidra Ozola) un Mazcenas, tad 90. gados grāmatu fonds no bijušās Mārupes ciema bibliotēkas, kuru tai brīdī jau arī vairākus gadus pārraudzīja **Dzidra Reiziņa**, tika vienkārši pārvests uz Jaunmārupi.

Senā ēka ilgu laiku bija bez ērtībām, bet pēdējos gados tā iegūst jaunu elpu. Līdz pat pagājušajam gadam blakus grāmatām dienesta dzīvoklīti mitinājās ilggadējie Mazcenas skolas skolotāji **Antoņina un Vitālijs Cakuli**, bet tagad mājvietu radis bērnu un jauniešu dienas centrs "Švarcenieki". Līdz ar to un jaunajām tehnoloģijām, kas apgūtas un ieviestas [LR Kultūras ministrijas](#) un valsts aģentūras Kultūras informācijas sistēmas sadarbībā ar Bila & Melindas Geitsu fondu veidotā attīstības projekta "Trešais tēva dēls" ietvaros, bibliotēka iegūst arvien vairāk apmeklētāju. Ja 1976. gadā Mārupes pagasta Mazcenas bibliotēkas vadītāja **Dzidra Reiziņa** saņēma Goda rakstu par Labāko bibliotēkas katalogu un 1980. gadā Mazcenas bibliotēka bijusi labākā ciema bibliotēka Rīgas rajonā, tad tagad, kā saka **Dzidra Reiziņa**, "pasaule ir klikšķa attālumā, bet to jāprot izmantot".

Mājvietu radis bērnu un jauniešu dienas centrs "Švarcenieki". Līdz ar to un jaunajām tehnoloģijām, kas apgūtas un ieviestas [LR Kultūras ministrijas](#) un valsts aģentūras Kultūras informācijas sistēmas sadarbībā ar Bila & Melindas Geitsu fondu veidotā attīstības projekta "Trešais tēva dēls" ietvaros, bibliotēka iegūst arvien vairāk apmeklētāju. Ja 1976. gadā Mārupes pagasta Mazcenas bibliotēkas vadītāja **Dzidra Reiziņa** saņēma Goda rakstu par Labāko bibliotēkas katalogu un 1980. gadā Mazcenas bibliotēka bijusi labākā ciema bibliotēka Rīgas rajonā, tad tagad, kā saka **Dzidra Reiziņa**, "pasaule ir klikšķa attālumā, bet to jāprot izmantot". Bibliotēkā ir ne tikai plašs grāmatu – daiļliteratūras un nozaru literatūras – un periodiskās preses klāsts, bet [Lursoft](#) arī bezvadu interneta WiFi pieeja (5 datori brīvi lietojami, 2 – tikai mācību procesam), elektroniskās datu bāzes Letonika, un NAIS, biroja tehnika, kā arī notiek tematiskās izstādes. Uzsākta sadarbība ar Jaunmārupes sākumskolu izglītojošo pasākumu organizēšana un ar "Mārupes Vēstīm" informācijas jomā.»

Mārupes novada bibliotēkas vēsture

Jūrmalas ielā 14 A, Piņķos, Babītes pagastā, Mārupes novadā

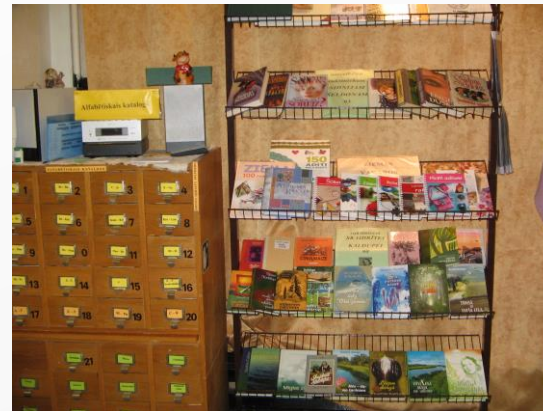
- Pirmā bibliotēka Babītes pagastā izveidota Piņķos 1906. gadā kā Piņķu izglītības biedrības bibliotēka, kura 1946.g. tika atjaunota kā Babītes bibliotēka. Bija arī otra bibliotēka Trenčos (1950-1990).
- 1972.g. tika izveidota **Spilves bibliotēka**, ko 2006.g. apvienoja ar Piņķu bibliotēku. Apvienotās bibliotēkas tika pārdēvētas par **Babītes pagasta pašvaldības bibliotēku** ar nodaļu „**Strazdos**”, reģistrējot Kultūras Ministrijas Bibliotēku reģistrā (Nr.BLB1615, reģistrācijas apliecība Nr.1917). No 2009.g. apvienojoties Babītes un Salas pagastiem bibliotēkai tika pievienota arī **Salas pagasta bibliotēka**, kura ar Babītes novada domes lēmumu Nr.23.11.2011 tika apstiprināta par filiālbibliotēku Salas pagastā, kuras darbību nosaka filiālbibliotēkas vadītājs.
- Ar Babītes novada pašvaldības domes 23.08.2017.lēmumu (protokols Nr.12,31.§) apstiprināts bibliotēkas nolikums jaunā redakcijā, ar kuru bibliotēkas sastāvā ietilpst filiāle Salas pagastā un filiāle Babītes ciemā, kuru izmantošanas kārtība noteikta **Babītes novada pašvaldības bibliotēkas** nolikumā, bet darbību nosaka filiāļu vadītāji.
- 2021 gada novadu reformas rezultātā, apvienojoties Mārupes un Babītes novadiem, tika izveidota **Mārupes novada bibliotēka** Piņķos (centrālā) ar filiālēm: **Babītes bibliotēku**, **Salas bibliotēku** un **Mazcenu bibliotēku**.

Babītes novada pašvaldības bibliotēkas telpas

līdz 2014.gada septembrim Babītes vidusskolas pagrabā (patlaban - Mārupes novada bibliotēka atrodas Jūrmalas ielā 14A, Piņķos)

/foto no levas Ķēdes arhīva/

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Babītes novada pašvaldības bibliotēkas apsveikums

... es tev nelūgšu daudz...
ne zelta pilnus podus,
ne pusi karaļvalsts.
Tikai, lai cilvēkiem maniem
ir vienmēr silti!
Lai nekad no manis
nav tiem auksts!
Lai vienmēr manai
tautai birst druvās maize
un lai dvēselē ticība plaukst!

Cienījamās kolēģes,

Babītes novada pašvaldības bibliotēkas darbinieces mīji sveic
Jūs Ziemassvētkos un vēl Jaunajā gadā veselību, laimi un
veiksmi!

Attēlā: bibliotēkas vadītāja **Ilze Valpētere** (līdz 31.12.2022.), bibliotekāres **Anita Streile**, **Māra Kice**, **Daina Brača**, **Guna Siliņa**, **Valija Šalajeva**, **Inese Liepa** un filiāļu vadītājas **Aiva Grudule** un **Daina Auziņa** 2014. gadā

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

Salas bibliotēka

Mazā Spuņciema iela 2, Spuņciems, Salas pagasts, Mārupes novads

Salas pagasta bibliotēka oficiāli darbojas kopš 1946. gada 15.janvāra, par ko liecina pirmais ieraksts pirmajā inventāra grāmatā. 1903.gadā Salā dibinājās bibliotēkas biedrība, kas kļuva par pagasta sabiedriskās dzīves centru. Biedrībai tika atvēlētas telpas pagasta namā.Daudzkārt bijusi pārceļšanās uz jaunām telpām.

2023.gada 6.martā bibliotēka atsākusi darbu jaunās telpās adresē: **Mazā Spuņciema iela 2, Spuņciems, Salas pagasts, Mārupes novads.**

/Foto: Ilze Aizsila (Mārupes novada bibliotēkas vadītāja p.i.), Daina Auziņa (bibliotēkas vadītāja), Inese Liepa (bibliotekāre), bibliotēkas jauno telpu atklāšanas dienā 06.03.2023./

/Vēsturiskie foto no Spuņciema ielas 9, Salas sākumskolas telpās/

Babītes bibliotēka

Liepu aleja 17, Babīte, Babītes pagasts, Mārupes novads

2018.gada 6. aprīlī **Babītē, Liepu alejā 17**, pieejamākus padarot pašvaldības iestāžu sniegtos pakalpojumus, durvis vēra nozīmīgs sociālās infrastruktūras objekts – Babītes ciemā – Babītes novada pašvaldības Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra filiāle “Babīte” un **bibliotēkas filiāle Babītes ciemā**.

Līdz ar jaunās ēkas atvēršanu, bibliotēkas filiāle Babītē ieguvusi jaunas telpas, pārceļoties no esošajām telpām “**Strazdos**”, savukārt daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centra (turpmāk – DSPC) pakalpojumi Babītes ciema iedzīvotāju ērtībām nu būs pieejami no jauna.

<https://www.lps.lv/lv/zinas/pasvaldibas/4062-babite-tiks-atklata-biblioteka-un-daudzfunkcionalais-socialo-pakalpojumu-centrs>

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

No bibliotekāres pieredzes

“Savus lasītājus pazīstu gadiem ilgi, un viņi mani tāpat,” atzīst **Valijas kundze**. “Babītē par bibliotekāri strādāju no 18 gadu vecuma, kad pabeidzu bibliotekārus Kultūras darbinieku tehnikumā. Cilvēkiem, kuri nevar atnākt uz bibliotēku, grāmatas nesu uz mājām. Pa šiem gadiem esmu iepazinusi savu lasītāju gaumi un zinu, ko kuram piedāvāt. Arī bibliotēkā, ieraugot jaunu grāmatu, lasītāji bieži man jautā: “Bibliotekārīt, kādas ir jūsu domas par šo grāmatu? Vai jūs to ieteiktu lasīt?””

Bijusi ilggadēja bibliotekāre
Vālija Šalajeva (Babītē un Salā)

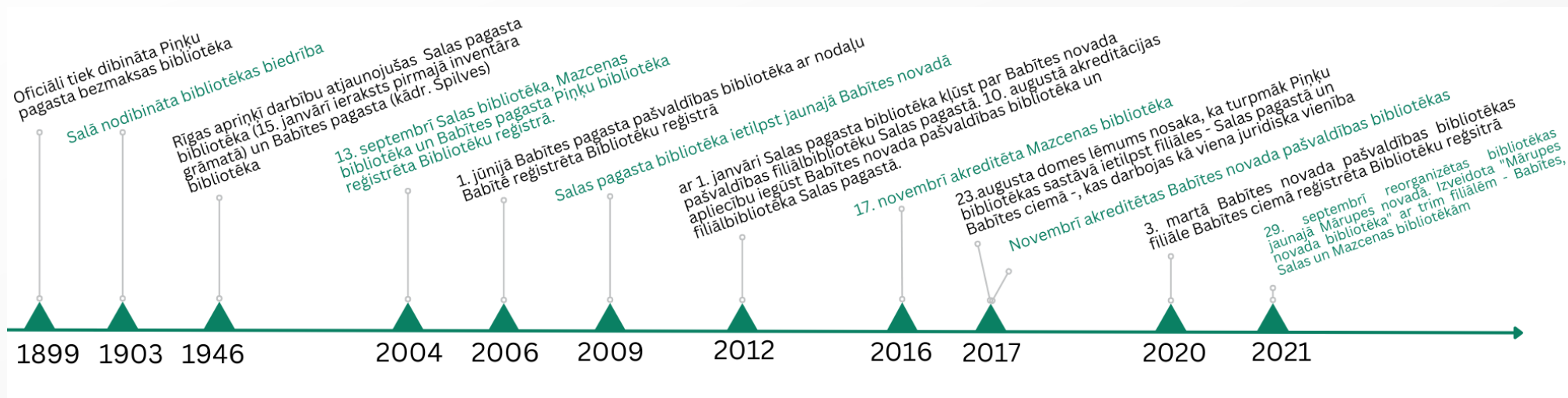

Pierīgas novadu bibliotēku gada noslēguma pasākums Siguldā 2012. gadā

Bibliotēku vēsture novadā

POP UP grāmatu maiņas punkts (2023. gada augusts)

Mārupē, Bebru ielā 10, pie Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājas

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

www.marupe.lv